

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Marina Černá

Název práce: Komparace rozhodovacích procesů NATO a EU o intervenci v Libyi

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Jan Hornát

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Bakalářská práce Mariny Černé se věnuje intervenci v Libyi v roce 2011, přičemž se zaměřuje zejména na genezi rozhodnutí zúčastněných států intervenci v zemi provést. Autorka si v práci klade za cíl „porozumět, proč nebyla EU schopna vytvořit společný plán pro intervenci v Libyi a co naopak udělalo NATO jinak, aby mohlo později převzít velení nad intervencí“, přičemž obrací svůj zrak na vybrané státy (Francie, UK, SRN a USA). V tomto smyslu „Prioritní otázkou tedy je, jak se lišila připravenost a akceschopnost organizací NATO a EU rozhodnout o účasti v intervenci v Libyi, a jak jejich rozhodnutí ovlivnily zvolené země.“ (str. 2). V první části práce se autorka zaměřila na teoretické vymezení pojmu (humanitární) intervence a následně popsala rozhodovací proces vybraných členských států EU. Ve třetí části, nazvané „Rozhodovací proces NATO“, zkoumá motivaci USA účastnit se kampaně. Čtvrtá část se věnuje zhodnocení komparace a slouží k prezentaci závěrů práce.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Téma rozhodovacích procesů je věcně aktuální a hlubší vhled do těchto procesů může často odhalit, proč některé organizace jednoduše nejsou akceschopné. Téma práce je o to více relevantní, když se dnes ukazuje, že Libye je po intervenci v podstatě nefunkčním státem. Je však škoda, že se autorka nezaměřila skutečně na vnitřní rozhodovací procesy obou organizací. Práce se totiž spíše zabývá analýzou motivací jednotlivých států stát se členy koalice a jen okrajově sleduje formální rozhodovací procesy. V práci v podstatě nepadne slovo o tom, jakým mechanismem se NATO rozhoduje o účasti na misích, není ani zmíněna struktura orgánů NATO, jak se v rámci organizace (ne)hlasuje apod. Stejně platí o EU a způsobu rozhodování o SZBP – rozhoduje se na základě QVM či jinak apod.? Název práce (a v úvodu formulovaná výzkumná otázka) je v tomto smyslu zavádějící a mnohem lépe by odpovídal název „Faktory ovlivňující rozhodnutí vybraných států intervenovat v Libyi v roce 2011“, jelikož se text ani příliš nevěnuje rozhodovacímu procesu na úrovni vybraných států – např. kdo schvaluje vojenskou intervenci v americkém politickém systému, jaká je tato procedura v UK? Tvrzení v závěru práce, „že rozhodovací proces probíhal především na úrovni národních států, a dokonce i na úrovni jedinců, kteří intervenci buď prosazovali, či jí odporovali“, je na jednu stranu tautologie a zároveň odráží i zaměření práce, která se rozhodovacímu procesu na úrovni organizace NATO a EU nevěnovala a tudíž nemohla odhalit, jaký vliv měla organizační struktura a rozhodovací proces na rozhodnutí vybraných států.

Ačkoliv oceňuji snahu studentky zahrnout do práce teoretickou diskuzi o legitimitě a legalitě intervencí, nepovažuji tuto debatu pro účely práce příliš relevantní – resp. chtěla tím autorka říci, že se dané organizace/státy rozhodovaly o své účasti při intervenci na základě její legality a legitimacy? Pokud ano, tak proč to pro státy bylo důležité nyní a jindy nikoliv (např. intervence v Iráku 2003)? Taktéž není zcela jasné, proč si pro orámování debaty o intervencích vybrala zrovna anglickou školu. V teoretickém úvodu by se mnohem lépe hodily teorie o rozhodovacích procesech v mezinárodních organizacích (viz práce Boba Reinaldy, Voltera Rittbergera apod.) či debata o „aktérství“ EU a NATO (viz např. Stephan Klose 2018).

Z hlediska metodologického se sice jedná o komparaci, avšak studentka nijak nedefinuje kritéria, na základě kterých by komparaci dělala, čímž vlastně není jasné, co komparuje.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazyk práce je jasný a srozumitelný. Jednotlivé odstavce na sebe logicky navazují a práce se vesměs četla hladce. Citace odkazů je sjednocená – jen je potřeba u citovaných zdrojů vždy uvádět datum publikace a nikoliv pouze datum „stažení“. Toto se týká všech odkazů na internetové a novinové zdroje. Pravopisných chyb a překlepů je v práci minimum (např. str. 23 „...Steinmeier také pravděpodobně viděl souvislost ve francouzskou účastí...“; či občasně špatně napsané jméno diplomata Daaldera – str. 37 psáno jako Daadler).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Práce je dobře ozdrojovaná a autorka využívá i primárních dokumentů. Oceňuji snahu zapojit do práce teorii, i když k teoretické debatě mám své výhrady zmíněné výše. Metodologie není zcela dotažená, aby přinesla kýžený efekt – tedy chybí komparace předem určených kritérií (pokud pomineme kritéria „spravedlivé intervence“, které autorka zvažuje na str. 39). Není tím pádem ani jasné, co nám vlastně komparace měla přinést. Autorka sice správně uvažuje, že struktury NATO jsou mnohem lépe připravené na rozhodování o účasti aliance v konfliktech, a proto to bylo NATO spíše než EU, které zmobilizovalo své síly (byť se s EU překrývají), ale z práce není zřejmé, proč je z výzkumného hlediska žádoucí tyto procesy komparovat. Jde o to demostrovat, jak by se EU měla vyvíjet, aby byla efektivní aktérem na mezinárodním poli? Šlo o to demostrovat jaké procesní překážky brání EU jednat v takovýchto situacích?

Práci i přes tyto výhrady považuji za relativně originální co se týká formulovaných cílů a potenciálu, nicméně ve svém zpracování se řadí k (lepšímu) průměru.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Co si představíte pod pojmem „aktérství“ EU?
2. Jak probíhá rozhodování na půdě NATO, resp. jakou roli hraje např. generální tajemník, Severoatlantická rada?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku C.

Datum: 14.8.2019

Podpis: Jan Hornát v.r.

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.